

Estils

01. Maria Espeus al Dry Martini amb Javier de las Muelas. CRISTINA CALDERER 02, 03 i 04. Loquillo, Javier Mariscal i Rosa Vergés, tres dels retrats de l'exposició *Hola Barcelona*.

FOTOS: MARIA ESPEUS / HOLA BARCELONA

TONI VALL
BARCELONA

F

eia quatre anys que Maria Espeus i Javier de las Muelas volien refrescar-nos la memòria de fa més de quaranta anys. La memòria que porta el nom *Hola Barcelona*, l'exposició fotogràfica que Espeus va fer l'any 1982 durant tan sols un mes a l'Institut d'Estudis Nord-americans, a la Via Augusta. Cent seixanta-cinc retrats d'homes i dones que en aquell moment marcaven la modernitat de la ciutat. Una modernitat que estava naixent, florint, després de quatre dècades de grisor, encarnada en joves creadors i creatius que llavors vorejaven la trentena.

A De las Muelas –un dels retratats per Espeus– se li va ficar entre cella i cella que aquella exposició havia de tornar a la vida per il·luminar de nou la ciutat i propiciar el seu retrobament –real o simbòlic– amb tots els retratats. I preguntar-se, alhora, per la Barcelona del present. Què se n'ha fet, d'aquella ciutat preolímpica i d'aquell grapat de persones que van contribuir a fer-la créixer? Li va costar poc convèncer Espeus. Encomanats els dos d'entusiasme van moure la idea per institucions i galeries. Entre ells el Macba. Però res va fructificar. Interès, poc. “I si ho fem al Dry?”, la idea tenia tot el sentit. Un dels emblemes de la marca de fàbrica de De las Muelas i un bar, un lloc natural per exhibir de nou aquelles fotos que tant simbolitzen un esperit festiu i creatiu. “Els anys 80 Barcelona va ser una bogeria!”, exclama Espeus al recordar la ciutat que l'havia acollit després de marxar de la seva Suècia natal i passar per París. Un dia del 1977 va visitar a Barcelona els seus sogres –els pares del dissenyador Peret, un altre dels retratats– i l'impacte de la ciutat va ser enlluernador per

a ella: “Jo no torno a París ni boja, em quedo aquí!” Aquella Barcelona la va enamorar: “Era una festa, les revistes, l'art, el cinema, les botigues, el disseny, els il·lustradors, la fotografia, el comerç, la restauració... Tot estava en ebullició, tot era entusiasmant”.

I tot s'encarnava en els joves retratats, la gran majoria als inicis de les seves carreres. Els bars i les sales de festes: el mateix De las Muelas però també el fonamental Zeleste, de Víctor Jou i Rafael Moll. El cinema i el teatre: Cesc Gelabert, Jordi Cadena, Juanjo Puigcorbó, Gonzalo Herralde, Francesc Bellmunt, Rosa Vergés, Bigas Luna, Consol Tura, Pepón Coromina. La música: Loquillo, Pau Riba, Jaume Sisa, Gato Pérez, Gay Mercader, Carles Santos, La Voss del Trópico. L'art, la literatura i la fotografia: Silvia Gubern, Ouka Lele, Fina Miralles, Lydia Delgado, Frederic Amat, Carles Pazos, Jordi Esteva, Javier Mariscal, Biel Mesquida, Ocaña, Nazario, Jaume Vallcorba. El periodisme: Àngel Casas, Sergio Vila-Sanjuán, Jordi Beltran, Jordi Vendrell, Ramon de España. I un detall molt friqui: Federico Jiménez Losantos quan era un prometedori jove escriptor, molt lluny de la caverna actual. Quaranta-tres dones i cent vint-i-dos homes. Una desproporció més que notable de la qual Espeus és cons-

Creatius
Tots els retratats van ser escollits per algun motiu d'indole professional

Espai
Les fotos estan disposades per totes les parets del Dry Martini

cient: “Amb la perspectiva del temps això sap greu, però és un reflex també de com estàvem fa quaranta anys en termes d'igualtat”, reflexiona. Tots els retratats tenen la seva raó de ser, tots van ser escollits per algun motiu d'indole professional, i aquesta bretxa de gènere és prou eloqüent de quant de camí calia encara fer l'any 1982.

Companys i col·laboradors

Espeus va fer els retrats entre finals de 1979 i 1982, però sense cap intenció concreta, només per tenir constància de persones que li semblaven molt interessants. Moltes d'elles connectades per afinitats professionals i també personals. Germans, parelles, companys de feina, col·laboradors habituals. “Parlàvem molt, ens divertíem molt, ens passàvem feines entre nosaltres. No recordo que sorgís ni un bri d'enveges”. Exemples? Doncs Fernando Amat, l'amo de Vinçon i América Sánchez, dissenyador molt relacionat amb la casa i autor de moltes de les seves icòniques bosses. Hi ha un cas que és especialment il·lustratiu. El film *Últimas tardes con Teresa* (1983) té quatre retratats a l'exposició. El director Gonzalo Herralde, l'actor Juanjo Puigcorbó, el guionista Ramon de España i el productor Pepón Coromina. I un altre cas: tres

dels fotografiats –Carlos Mir, Jordi Esteva i Xefo Guasch– eren grans amics i havien fet plegats pocs anys abans un viatge seminal a l'Índia. Dels 165 n'hi ha 45 que ja no són en aquest món. Una ràtio tristament elevada. Entremig, la droga i la sida, per exemple. També el càncer. I el pas del temps, esclar. L'actor i artista Àngel Jové i el fotògraf i galerista Xefo Guasch van morir fa tan sols uns mesos, per exemple. I alguna descoberta colpidora que em revela Espeus. Quan va trucar a l'arquitecte Jordi Parcerisas per explicar-li que tornava a fer l'exposició, es va assabentar que havia mort. El gran Ocaña devia ser el primer a marxar, l'any 1983, pocs mesos després de l'exposició.

Les fotografies estan disposades per totes les parets del Dry Martini agrupades en composicions de quatre, cinc o sis fotos. Algunes més grans i d'altres més petites. Seguint criteris més intuïtius que no pas clars. Retrats en blanc i negre, primers plans o plans americans, tots amb la mateixa il·luminació i la mateixa estètica. Tots fets amb l'estimada càmera Hasselblad –sueca, esclar– d'Espeus. “L'espai ideal hauria sigut el Gimlet del Born –que va viure l'esplendor d'aquells anys– però com que ja no existeix el Dry ens va semblar ideal”, explica De las Muelas, entusiasmada amb la cristal·lització de la idea i amb l'èxit que va tenir la presentació, dimarts de la setmana passada. Hi van assistir moltíssims dels fotografiats –la grafista Patricia Núñez va venir amb la mateixa camisa que apareix a la seva foto!– i se'ls veia molt feliços de retrobar-se i de veure's de nou exposats a les parets. “Nostàlgia?”, es pregunta De las Muelas. “Depèn de com és un sentiment que m'agrada”. “Sobretot si s'usa per a mirar cap al futur”, precisa Espeus. El Dry Martini ha editat també un llibre commemoratiu –no venal– que recull totes les fotos de l'exposició. —

Els moderns dels vuitanta tornen a Barcelona

La històrica exposició fotogràfica 'Hola Barcelona' torna a la ciutat 42 anys després de la primera vegada